

سید محمود دعایی یار دیرین امام و رهبری در کنار مراد خویش آرام گرفت

وداع با مرد مهربان فرهنگ و رسانه

گروه فرهنگی/ دیروز صبح طی مراسمی پیکر حجت‌الاسلام سیدمحمود دعایی با حضور اهالی فرهنگ، هنر و سیاست در مؤسسه اطلاعات تشییع و تا مرقد مطهر امام(ره) بدرقه شد تا در کنار مراد و مقتدای خویش آرام بگیرد. در بخشی از این مراسم حجت‌الاسلام طباطبائی امام جمعه یزد طی سخنانی گفت: مرحوم دعایی از سال‌های سال مورد احترام همه اهالی آن منطقه بودند. مردم از ایشان کراماتی نقل می‌کنند که فقط از اولیای خدا شنیده شده است. بزرگمردی که نام او با امام راحل، مبارزه، نجابت و سختکوشی، رسانه و فرهیختگان عجین شده است. از طرف خودم و همه فرهیختگان و عزیزان یزدی به‌ویژه اهالی زارج- زادگاه ایشان- این مصیبت را تسلیت می‌گویم و امیدوارم روحشان با بزرگان محشور شود. حجت‌الاسلام دعایی نماد اخلاق، تواضع و فروتنی بودند.

■ **شیخوخیت در حوزه رسانه**

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی هم در مراسم تشییع این یار دیرین امام(ره) و انقلاب ضمن تحلیل از جایگاه مرحوم دعایی با بیان اینکه مرحوم دعایی در حوزه رسانه شیخوخیت داشت، گفت: آقای دعایی عزیز بسیار دوست داشتنی، مهربان، متواضع، ساده زیست و واقعا یک انسان نمونه بودند. محمد مهدی اسماعیلی در خصوص ویژگی‌های اخلاقی این یار وفادار امام به خبرنگار جماران هم گفت: همه نسبت به ایشان ابراز علاقه می‌کردند و خلأ ایشان واقعا تأسف برانگیز است.

■ **شخصیتی بی نظیر**

در این مراسم ساعد باقری- شاعر- اشعاری را قرائت کرد و چند کلامی درباره مرحوم دعایی به ایراد سخن پرداخت. او گفت: معمولا در این مراسم‌ها خیلی از کلمات راحت خرج می‌شوند و اغراق می‌کنیم. سختی سخن گفتن درباره آقای دعایی این است که نکند کلماتی بگویم که بیمناک از تعبیر دیگری باشد. باید گفت شخصیت آقای دعایی بی نظیر بود و از دیرباز یک استثنا برای همه بود. بیش از هر چیزی عزیزی از عرصه فرهنگ و هنر را از دست دادیم. او فقط نماز میت را قرائت نمی‌کرد، بلکه انسان بزرگی بود که همان موقع حضورش در مراسم تشییع پیکر حمید سمندریان و بسیاری از بزرگان دیگر دلگرم کننده بود و البته بسیاری از این حضورها هم مورد تعرض و کنایه قرار گرفت. این مرد بزرگ توانست در دوره حیات خودش به گوهر انسانی احترام بگذارد. البته که او نمی‌توانست دوست کسی باشد که بتواند تعدی کند. ایشان دلسوز و دلخواه همه بود.

■ **مبارزی عزیز**

محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی هم در حاشیه این مراسم طی گفت‌وگو با خبرنگار فرهنگی ایرنا درباره مهم‌ترین ویژگی شخصیتی مرحوم دعایی، اظهار داشت: یکی از ویژگی‌های برجسته جناب محمود دعایی که همه باید از آن یاد کنیم تا جوانان ما این شخصیت گرانسنگ روحانی و فرهنگی را بشناسند روحیه مبارز این عزیز بود. او از ابتدای نهضت امام راحل تا زمانی که ایشان در قید حیات بودند، کنار ایشان بود و تا لحظات پایانی زندگی نیز وفادار به انقلاب و امام ماند. قالیباف افزود: ویژگی دوم مرحوم دعایی این بود که خلوت و جلوتش یکی بود. این ناشی از روحیه اخلاص و افتادگی اش بود. هیچ وقت شخصیت حقوقی مرحوم دعایی روی شخصیت حقیقی اش سایه نینداخت و شخصیت حقیقی و انسانی ایشان بر شخصیت حقوقی اش برتری داشت. آقای دعایی شخصی حق محور، فروتن و صریح بود و این روحیه‌اش با شوخ طبعی همراه شده بود. همین‌ها باعث شد که هر قشری را به هر سلیقه‌ای نسبت به

علی محمدی / ایران

مراسم وداع با پیکر یار امام مرحوم سیدمحمود دعایی در حسینه جماران حاضر شده بود طی گفت‌وگویی به خبرنگار جماران گفت: ما با ایشان روابط دوستانه دیرینه‌ای داشتیم و قبل از اینکه به کیهان بیایم با ایشان ارتباطاتی داشتیم، بعدا به دلیل نوع کارمان ارتباطاتمان بیشتر شد. شریعتمداری در مورد ویژگی‌های مرحوم دعایی گفت: آقای دعایی آدمی ساده‌زیست بود، دلسوز بود، یکی از ویژگی‌های بزرگ و مهم ایشان این بود که روی حضرت امام و حضرت آقا تأکید فراوانی داشت، یعنی به این دو بزرگوار عشق می‌ورزید. بقیه امور و کارهایش هم که مشخص است. واقعا متأسف هستیم، امیدواریم که خداوند تبارک و تعالی ایشان را با اولیاءالله محشور کند.

■ **دیانت و فداکاری**

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی رحمانی نیز در این مراسم در خصوص فداکاری‌ها و زحمات مرحوم دعایی در نجف، گفت: در اوج اخلاص، دیانت و فداکاری ایشان به بغداد رفت و آمد داشت؛ آن هم طوری که نجف نقهمد و برنامه را تنظیم کند.

جوانمردی دلیل محبوبیت دعایی بود

ان‌شاء الله رحمتی نویسنده و استاد دانشگاه

یادداشت

اگر بخواهم نحوه سلوک و رفتار زنده یاد سید محمود دعایی را به مردم و بخصوص اصحاب فرهنگ و هنر و اهل قلم و دانشگاهیان خلاصه بگویم،

رفتار ایشان مصادق بیت معروف «با دوستان مروت با دشمنان مدارا» بود. به قولی رفتار او اعتدالی و پسندیده بود.

قرآن کریم در توصیف امت اسلام می‌فرماید: «وَكُنْ لِكَلِّ جُفْلَنًا كَمِ أُمِّهٖ وَسَطًا» شما را امتی میانه رو قرار دادیم. مفسران این را به معنای دوربودن از افراط و تفریط می‌دانند، اما آنچه در رفتار ایشان بیش از همه مشهود بود، نوعی اخلاق فتوت و جوانمردی بود؛ این اخلاق فتوت در تفکر ایران اسلامی ریشه دارد، یعنی

یک وجه ایرانی و یک وجه اسلامی دارد.

معمولا مکاتب فلسفه اخلاق را ذیل اخلاق وظیفه یا تکلیف یا اخلاق فضیلت طبقه‌بندی می‌کنند. در اخلاق تکلیف، عمدتا به ظاهر عمل توجه می‌شود و معیار اخلاقی بودن یا نبودن، درستی و نادرستی فعلی است که از انسان سر می‌زند، یعنی به ظاهر رفتار توجه می‌شود و رفتار را با قانون اخلاق می‌سنجند، اگر مطابق با قانون اخلاق بود آن را درست و اگر نبود نادرست تلقی می‌کنند. در اخلاق فضیلت کانون توجه بیشتر از آنکه به ظاهر فعل افراد باشد، به باطن و سجایای آنان معطوف است. تکلیف اخلاقی را در این جا بر اساس فضیلت افراد تعریف می‌کنند، مثلا کسی به فضیلت راستگویی، شجاعت و... آراسته باشد و در مقابل ضد آن هم یعنی به زدیت ها آلوده است. این گونه دأوری در اخلاق را مبتنی بر اخلاق فضیلت می‌دانند، اما گاهی اخلاق در

سطح دیگری سنجیده می‌شود و اصطلاحاً گفته می‌شود از انسان ها رفتارهایی سر می‌زند که فراتر از ندای تکلیف است، یعنی گویی فرد به چیزی فراتر از آنچه مطالبه اخلاق است، عمل می‌کند. این را می‌توان اخلاق فتوت و جوانمردی نامید، یعنی نه تنها به وظیفه اخلاقی خود عمل می‌کنیم، بلکه به چیزی بیشتر از آن پایبندیم. نه تنها فرد به فضایل اخلاقی آراسته است، بلکه خوی برتری یعنی خوی جوانمردی نیز در جان او راسخ شده است. در فرهنگ اسلامی ایرانی این نوع اخلاق همواره حضور داشته است، حتی کتاب های اخلاقی ما بخصوص اخلاق های کاربردی برای اصناف در قالب فتوت نامه است؛ گویی که انسان اخلاقی یک انسان جوانمرد است. او در کنار عمل نسبت به تکالیفی که نسبت به انسان‌ها دارد به تکالیفش در مقابل خداوند هم پایبند است. انسان قتی انسانی است که هم حق الله را رعایت می‌کند و هم حق الناس و حق النفس را. یعنی جان خود را هم پاس می‌دارد.

آنچه در ویژگی و منش زنده یاد دعایی بسیار مشهود بود در این سال های زیادی که من خدمت ایشان بودم و دوستان دیگر نیز همه بر آن گواهی می‌دهند، جوانمردی ایشان بود. ایشان مصادقایی از اخلاق فتوت در روزگار ما بود. در کنار وسعت نظر و تساهل و تسامحی که نسبت به مخالفان داشت مهر و محبتی به دوستان می‌ورزید و بی دریغ نثار آنان می‌کرد. به عبارتی عشق او نوعی عشق دهنده بود، بدون اینکه توقع تلافی از جانب دیگران داشته باشد. وقتی دوستانی که با او در ارتباط بودند، می‌گفتند که او جوانمرد است در حقیقت به لحاظ فلسفه اخلاق به چنین معنایی نظر داشتند. تصوری‌کنم بیش از هر چیز جوانمردی مرحوم دعایی دلیل محبوبیت شان بود.

داده بودند، غیر از راهی که امام ترسیم کرده عمل نمی‌کنیم. عضو مجمع روحانیون مبارز یاد آور شد: از همان اول مظهر اخلاص، اعتقاد، ایمان، زهد و قانع به زندگی کم و ساده بود. طوری که حتی کسان دیگری که اهل مبارزه بودند به زندگی ایشان غبطه می‌خوردند.

است. همچنین خله ده رزی (خضر قادری گرمای) در بیشتر جشنواره‌های هنری کشور شرکت داشته و در سال‌های گذشته در همایش «آرکی تاپ‌های آوازی هند و اروپایی» که توسط «کنسرواتوار جایکوفسکی» مسکو در این شهر برگزار شده بود، حضور داشته است.

لازم از سوی شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برای این هنرمند پیشگسوت عرصه موسیقی اقوام صادر شد. گفتنی است، خضر قادری گرمای در چهار حوزه هنر کردی بیت خوانی، حیران، لاوک و شمشال زنی خبره

با دستور ویژه وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در سفر استانی به آذربایجان غربی رقم خورد

اعطای مدرک درجه یک هنری به پیشگسوت ۱۰۷ ساله

مدرک درجه یک هنری این هنرمند صادر شد. به گزارش مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در پی سفر اخیر محمد مهدی اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به استان آذربایجان غربی و دیدار وی با خضر قادری گرمای هنرمند ۱۰۷ ساله

در پی سفر وزیر فرهنگ به استان آذربایجان غربی و دستور تسریع ویژه وی برای اعطای مدرک درجه یک هنری از سوی شورای ارزشیابی هنرمندان، نویسندگان و شاعران کشور به «خضر قادری گرمای» هنرمند پیشگسوت ۱۰۷ ساله موسیقی اقوام و از استادان موسیقی فولکلور،

اهمیت آشنایی نسل نو با اساطیر ملی در گفت و گو با فرانزه زحلی، فیلمنامه نویس و کارگردان

جای خالی اسطوره ها در برنامه سازی برای کودکان و نوجوانان

اسطوره‌ها، ابزار هویت‌ساز آنها هستند و به هر دلیلی که اسطوره‌ها نادیده انگاشته شوند، یعنی ما فرهنگ را

از فرزندان میهن‌مان دریغ کرده‌ایم. اسطوره‌ها مانند، تاریخ، جغرافیا و ادبیات در شما داشته‌ها و مواریت ما هستند و ایجاد وحدت و زبان مشترک می‌کنند؛ همانگونه که اسطوره فرهنگی بچه‌های یونانی، زئوس و اسطوره فرهنگ بچه‌های ایرلند، کوکولین است. اسطوره‌های تاریخی فرزندان ما هم رستم، اسفندیار و سیاوش هستند که نباید به دست فراموشی سپرده شوند.

■ **ویژگی‌های مهم اسطوره چیست؟**

روایت‌های اسطوره‌ای، روایت‌هایی کلان، جامع و دارای آغاز، میان، پایان، هدف، قهرمان و کشمکش‌هایی هستند که قهرمان و شخصیت پویای خود را به هدف می‌رسانند. اسطوره درست مثل ساختار ارسطویی پایان مشخص دارد؛ پایان متعدد و چندگانه مانند انواع ادبی مدرن در اسطوره وجود ندارد. ما برای شناخت اسطوره، باید نمادها را که بخشی از روایت هستند و خود روایت را بشناسیم؛ چرا که نمادها با ناخودآگاه مخاطب در ارتباط هستند. نمادها یا انسان هستند یا شخصیت انسانی برایشان تعریف شده است. از دیگر ویژگی‌های اجتماعی اسطوره‌ها این است که در حوزه‌های دیگر تکثیر می‌شوند؛ برای مثال محمد جهان‌آرا در نقش نظامی خود نقش آفرینی می‌کند و بعدها سرود، ترانه و داستان برایش نوشته می‌شود.

■ **آیا در پیشینه فرهنگی کشور ما به ظرفیت‌های اسطوره‌ای سرزمین‌مان که ریشه در مثل‌ها، مثل‌ها و به طور کلی فرهنگ عامه (فولکلور) ما دارد، به‌ویژه در برنامه‌سازی برای کودکان و نوجوانان توجه در خوری شده است؟**

جریان هنر در ایران از یک سیاستگذاری کلان

اسطوره‌ها در طول تاریخ، امتحان خود را پس داده‌اند. مخاطب دوست‌شان داشته است و به همین سبب می‌توانند ابزار مهمی برای آموزش میهن‌دوستی باشند. نظریه پرداز ما می‌گویند که شخصیت‌های اسطوره‌ای خوب خوب و بد بد و به اصطلاح سیاه یا سفید نیستند؛ بلکه خاکستری‌اند.

اسطوره‌ها در طول تاریخ، امتحان خود را پس داده‌اند. مخاطب دوست‌شان داشته است و به همین سبب می‌توانند ابزار مهمی برای آموزش میهن‌دوستی باشند. نظریه پرداز ما می‌گویند که شخصیت‌های اسطوره‌ای خوب خوب و بد بد و به اصطلاح سیاه یا سفید نیستند؛ بلکه خاکستری‌اند.

آموزه‌های اسطوره‌ای باشد برای مخاطب کودک و نوجوان ساخته شده است؟

خیر. در واقع یکی از انتقادهای من به سینماگران این است که حتی مخاطب موفق‌ترین سریال‌های کودک ایرانی، از کلاه قرمزی گرفته تا همین میهمانی، که این روزها بر سر زبان‌ها است، برای مخاطب کودک ساخته نمی‌شود. این در حالی است که مشخصه هنر کودک، این است که برای کودک ساخته شود؛ از این‌رو به نظر می‌رسد که فرهنگ و هنر کودک در اولویت سیاستگذاری کلان فرهنگی کشورمان نیست و شاید این بخشی از رسالت انجمن‌های تخصصی کودک و نوجوان است و باید در این باره از متصدیان فرهنگ مطالبه‌گری کنند.

■ **به نظر شما سبب غفلت از اسطوره‌ها در سینما و به ویژه سینمای کودک و نوجوان چیست؟**

شاید یکی از علل غفلت از اسطوره‌ها، خلطی است که میان اسوه و اسطوره صورت گرفته است. اسوه‌ها، نمونه‌های دینی هستند؛ خطاناپذیرند؛ فیلم ساختن درباره اسوه‌ها کاری بسیار عالی است؛ اما اسطوره‌ها را

قدرتمند و جامع‌نگر برخوردار نیست؛ سینمای کودک هم که اساساً یک سینمای ورشکسته است و با اینکه هنرمندان ما کوشا و توانمندند، دست‌مان خالی است؛ حال آنکه اسطوره‌ها هنوز ظرفیت‌های نمایشی بسیاری برای برنامه‌سازی دارند.

■ **کاربرد اسطوره‌ها در برنامه‌سازی کودک و نوجوان چیست؟**

اسطوره‌ها در طول تاریخ، امتحان خود را پس داده‌اند. مخاطب دوست‌شان داشته است و به همین سبب می‌توانند ابزار مهمی برای آموزش میهن‌دوستی باشند. نظریه‌پردازها می‌گویند که شخصیت‌های اسطوره‌ای خوب خوب و بد بد و به

■ **آیا تاکنون فیلم، سریال یا محتوایی که حاوی**